

VALIKAINED

Liiklusõpetus

Õppeaine kirjeldus:

Liiklusõpetust õpitakse 3. klassis üks tund nädalas. Liiklusõpetuse ainekava sisaldab põhilisi teemade valdkondi: teed ja liiklusvahendid, helkur, sebra, foor, liiklusmärgid, sõit ühistranspordiga, liikumine jalgsi ja sõiduvahendiga, sõiduõigus ja ohutu sõit, pilet, reisimine, tähtsad numbrid (112), alarmsõidukid, ohud tänaval, muud sõidukid (töömasinad), loodushoid (puhas õhk).

Kõikide teemade juures on rõhuasetus probleeme ennetaval aspektil. Aine käsitlese kaudu aidatakse õpilastel väärtustada ohutust, mõista ja selgitada ohuolukordade tekkepõhjuseid, ohtu ennetada, kasutada ohutust tagavaid turvavahendeid ja kutsuda abi. Kujundatakse oskust osaleda diskussioonides ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel. Õpetuse eesmärk (integreeritult teiste ainetega ning järjepideva kasvatustegevusega) on aidata õpilasel kujuneda seaduskuulekaks isiksuseks, kes on võimeline orienteeruma liikluskeskkonnas ning toime tulema iseseisvas praktilises elus.

Liiklusõpetus ja teised õppeained on tihedalt lõimunud. Väga tihe on seos emakeele, matemaatika, kunstiõpetuse, muusika, loodusõpetuse ja matemaatikaga.

Liiklusõpetuse teemasid käsitletakse aktiivõppemeetodite kaudu. Palju kasutatakse mängulisi elemente, laulu ja õppemänge.

Liiklusõpetuse tunnis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja nende rakendamist. Õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärgiks on motiveerida ja toetada õpilast.

Rõhuasetused/eesmärgid

Õpilane

- mõistab lihtsat teavet ja oskab seda leida.;
- valdab järgmisi elementaarseid oskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine, arvutamine, joonistamine;
- tunneb liikluses vajalikke kodanikuõigusi ja- kohustusi;
- tunneb lihtsamaid liiklusohutuseeskirju ning järgib neid (turvavöö, turvavarustus jne);
- hoolitseb iseenda ja kaaslaste tervise eest (esmaabi);
- orienteerub koolimaja ja kodu ümbruses;
- käitub liikluskuulekalt õues, tänaval, ühistranspordis;
- teab päästeteenistuste numbreid ja kuidas esitada abipalvet numbrile 112;
- kirjeldab ohtlikke kohti ja olukordasid kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunktini;
- oskab paluda ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi;

- oskab käituda pommiähvarduse, tuletõrjehäire korral koolis;
- oskab käituda ühissõidukeis; siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab ohutult liigelda märjal/libedal/lumisel teel;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
HOOLETUS EES, ÕNNETUS TAGA <ul style="list-style-type: none"> • Mina kui liikleja • Liiklusohutuskampaaniad, õnnetuste statistika • Vanasõnad 	<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab, millise liiklusvahendiga liigub. • Alustab ja jätkab dialoogi. • Hindab ning vastandab oma ja kaaslaste igapäevaseid käitumisakte õige/vale tasandil. • Laieneb ja paraneb õpilase sõnavara.
TEE <ul style="list-style-type: none"> • Erinevad teed ja sõidukid, mis mööda neid liiguvad (õhu-, maa-, veesõidukid) • Mitmerealised sõiduteed 	<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab ja eristab erinevaid liiklusvahendeid ja teid, mida mööda need sõidavad. • Oskab hinnata, milliseid teid pidi ja milliste masinatega saab kiiremini sihtpunkti X. • Eristab kiiret ja aeglast liikumist. • Suudab õpetaja abiga täita töövihiku ülesandeid. • Saab esmaseid teadmisi liikluskultuurist.
HELKUR <ul style="list-style-type: none"> • Helkuri ajalugu, funktsioon, vajalikkus • Liikumine pimedal ajal helkuriga ja helkurita • Katsed. Kuidas helkur jalakäija nähtavaks teeb? • Õppevahendite meisterdamine. Helkurikontroll. Missugune on hea ja missugune on halb helkur? Helkurvestid 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab helkuri ajalugu ja vajalikkust; mõistab helkuri tööpõhimõtet. • Saab hakkama õppevahendi meisterdamisega. • Osaleb ühismängudes, mõistab juhendeid.

<p>ÜLEKÄIGURADA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada • Mis on sebra? Mis on sebra ülesanne liikluses? • Jalakäijate ülekäiguraja märk. Tee ületamine • Vasak ja parem pool 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada. • Oskab teoorias ja praktikas leida tee ületamiseks ohutuima viisi/koha. • Tunneb jalakäijate ülekäiguraja märki; kinnistub parema ja vasaku poole tundmine. • Saab hakkama õppekäigul antavate ülesannetega (tee õige ületamine, liiklemise suuna ja kiiruse määramisega, hanereas kõndimisega jne).
<p>VASAK JA PAREM LIIKLUSES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reguleerimata ülekäiguraja ületamine • Käitumine liiklussituatsioonides. Õige ja vale tee ületamine • Liiklussuuna ja kiiruse määramine 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab vasakut ja paremat poolt. • Oskab määrata liiklusvahendite liikumissuunda. • Ületab õigesti sõiduteed. • Teab, mis on reguleerimata ülekäigurada ja kuidas seda ületada. • Kujunevad ohutu liiklemise harjumused.
<p>VALGUSFOOR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevad foorid • Valgusfoori tuled, nende tähendus (sõita ei tohi; lubatud sõita; tähelepanu; jalakäija võib ületada sõidutee) • Millise tule ajal on vaja oodata, millise tule ajal võib minna üle tee • Valesti ja ohtlikult liiklejate märkamine 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb valgusfoori tööpõhimõtet, kinnistub värvuste tähendus. • Eristab ohtlikke situatsioone ristmikul (piltidel/töölehtedel). • Hoidub käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.
<p>LIIKLUSMÄRGID</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liiklusmärkide vajalikkus, värvus ja kuju • Liiklusmärkide jagunevus (kohustus, osutus, teenindus, hoiatus, eesõigus, keeld) • Olulisemate liiklusmärkide tundmine 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb enim vajalikke liiklusmärke ja oskab neid eristada värvuse järgi. • Mõistab liiklusmärkide vajalikkust ja oskab seda ka kaaslastele selgitada/põhjendada.

<p>LIKLEMININE TALVEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millised ohud varitsevad meid talvistel tänavatel? • Libedus, lumi, lumehanged. Pidurdustekond. Sobivad kohad lumesõja ja kelgutamise jaoks • Helkur, helkurvest, heledad riided 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, kuidas liigelda pimedas, hämaras ja libeda teega. • Mõistab talvise liiklemise erinevust muudel aastaaegadel liiklemisest. • Saab aru ja oskab põhjendada, miks on vaja kanda heledaid riideid ja helkurit pimedal ajal. • Teab reeglit: Peatun, kuulan, vaatan! • Oskab määratleda teede seisukorda - märg, kuiv, libe...
<p>ÜHISTRANSPOORT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ühistranspordi vahendid, käitumine ühistranspordis (viisakusreeglid), bussi- trammi- ja trollipeatused. Sõit taksos • Millist käitumist oled ühistranspordiga sõites näinud? Milline on sobilik ja sobimatu käitumine ühissõidukis? • Kuidas ületada sõidutee, kui oled bussist väljunud • Sõidupiletid, nende soetamine. Kontrollör ja „jānes“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab kirjeldada liiklemise eripärasid linnas ja maal. • Mõistab ühistranspordi vajalikkust. • Teab, millised on üldtuntud reeglid ühistranspordiga sõites. • Eristab pildilt erinevaid ühistranspordi sõidukeid (tramm, troll, buss...). • Eristab õiget ja väärat käitumist tekstis ja pildil.
<p>LIKUMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reguleerija märguanded • Liikumine jalgsi ja sõidukitega 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab, mis on reguleerija töö ja saab aru tema märguannetes. • Teab, kes on liikleja ja mis eristab jalakäijat sõitjast ja juhust. • Mõistab erinevate liiklusvahendite otstarvet. • Oskab liiklusega seostada mõisteid <i>kiiremini, aeglasemalt, lähemal ja kaugemal, suurem ja väiksem...</i>
<p>OHUTU LIKLEMININE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõiduvahendid, mis aitavad inimestel kiiremini edasi liikuda • Turvavarustus sõites autoga, rattaga, rulaga, rulluiskudega • Ohutu liiklemine (turvavöö, turvaiste, turvavööpadi, turvahäll, turvavööiste, kaine juht), ohtlikud situatsioonid, nende äratundmine 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid. • Oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta. • Eristab ohtlikku liikluskäitumist õigest käitumisest.

<p>ÕNNETUS EI HÜÜA TULLES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuidas anda esmaabi, kutsuda abi õnnetuse korral • Miks juhtuvad õnnetused? Kuidas saame kaasa aidata, et õnnetusi ei juhtuks? • Number 112 • Ohtlikud kõrvaklapid liikluses 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab hädaabinumbrit 112 ja oskab sellele adekvaatselt edastada infot. • Teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis, oskab ohutult evakueeruda koolihoonest. • Oskab kirjeldada ohtusid koolis ja kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist.
<p>ERIOTSTARBE LISESED SÕIDUKID</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politsei, kiirabi, tuletõrje. Vilkuritega autode eesõigus. Tähtis number 112 • Kuidas käituda ja kellele teatada, kui midagi on juhtunud • Kuidas anda edasi infot. Miks on vaja säilitada rahu 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab politsei, kiirabi ja tuletõrjeautosid ning nendes sõitvaid ametnikke. • Suudab ärevas olukorras säilitada rahu ja anda operaatoritele edasi adekvaatset infot toimunu kohta. • Teab, millal helistada numbrile 112.
<p>SÕIT RONGIGA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rongi erinevus teistest sõidukitest. Perroon ja jaam. Ohutu rongile minek ja maha tulek 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab valida raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha. • Oskab hinnata rongi liikumiskiirust ja määrata vahemaid. • Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas.
<p>REISIMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevad piletid (lennuki, rongi...) • Käitumine võõral maal. Mida teha, kui oled eksinud? Tee küsimine ja tänamine • Pass ja ID-pilet 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpib hindama ohtlikke olukordi võõrastes kohtades. • Teab, kuidas käituda eksimise korral ja kelle poole pöörduda abi saamiseks. • Eristab erinevaid pileteid. • Saab hakkama orienteerumisega koolimaja ümbruses. • Teab, milleks on vajalikud reisidokumendid ja miks neid kindlas kohas tuleb hoida.
<p>PÕLLUTÖÖMASINAD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevad põllutöömehhanismid, nende liikumiskiirus sõiduteedel 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab põllutöömehhanismid tavapärasest liikluspildist. • Mõistab, miks osad masinad sõidavad aeglasemalt, teised kiiremini. • Teab, millist tööd erinevad põllutöömehhanismid teevad, eristab piltidelt erinevaid masinaid.

<p>KESKKONNA SÄÄSTMINE, PUHAS ÕHK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õhk ja selle vajalikkus maailmale ning mulle • Heitgaas, saaste, osoon, happevihm, sudu. Mis kaitseb ja mis kahjustab õhku? Millised on heitgaaside ja saaste mõjud maailmale, Eestile ja minule (surevad puud, loomad ja inimesed haigestuvad...) • Ühistranspordi kasulikkus, auto kasutamise piiramine, kus tohib pesta autot ja kus mitte 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, kuidas hoida loodust ja keskkonda. • Mõistab suurenenud tehnikamaailma ohtu. • Oskab nimetada, kuidas tema saab keskkonda säästa, eristab keskkonda säästvaid ja saastavaid tegevusi.
<p>ÕPPEKÄIGUD, ETENDUSED</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppekäigud Päästeametisse, Politseimuuseumisse • Õppekäik linnas, maal 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb rõõmu liikumisest. • Õpib mõistma liiklustõdesid reaalses situatsioonides ja läbimängimise teel.

Loovusõpetus

Õppeaine kirjeldus:

Loovusõpetust õpetatakse 4. klassis 1 tund nädalas kogu õppeperioodi jooksul. Loovusõpetuse eesmärgiks on luua praktilised võimalused loova eneseväljenduse ja loova mõtlemise arendamiseks. Loov mõtlemine aitab selgusele jõuda oma kalduvustes ja võimetes ning tagab suutlikkuse erinevates eluvaldkondades tulemuslikult toimida. Praktiliste tööde kaudu pööratakse tähelepanu keskkonnale ja säästvatele tarbimisele. Õppetundides arutletakse nähtuste ja olukordade üle ning kasutatakse erinevaid teabeallikaid, ühendatakse loov mõttetöö ja praktiline tegevus.

Õpilased täidavad erinevaid loovülesandeid, lähtudes põhimõttest, et loovuses ei ole õiget või valet, on lihtsalt erinevad lahendusviisid. Õppeaine on lõimitud kunstiõpetuse, käsitöö, loodus- ja inimeseõpetusega.

Rõhuasetused/eesmärgid.

- Aine kaudu toetatakse õpilaste üldist õpimotivatsiooni.
- Õppesisu ja omandatavad oskused seostatakse igapäevaeluga ning nende rakendatavusega tulevases tööelus ja jätkuõppes.
- Teadvustatakse erinevaid õpistrateegiaid ning arendatakse enesekontrolli oskusi.
- Arendatakse õpilaste kujutlusvõimet, erivõimeid ja huvisid.
- Tutvutakse nüüdisaegse kunstimaailma loovuse avaldumise erinevate vormidega.

Õppesisu ja tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• loomine kui tegevus, loomeprotsess ja mõtlemine;• ajurünnakute korraldamine ülesandele/probleemile lahendi leidmiseks;• meisterdamine igapäevaelu jääkmaterjalidest;• arutelu ja analüüs teemal „Mida me kogume ja mida kolleksioneerime“;• materjalide kogumine, prügi sorteerimine, keskkonnasäästlik tarbimine;• meisterdamine individuaalselt ja rühmas;• mustrite väljatöötamine;	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none">• pakub erinevaid ideid tõstatatud probleemi või ülesande lahendamiseks;• rakendab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii oma loometegevuses kui ka igapäevases elus;• osaleb tulemuslikult erinevates rühmatöodes ning mõistab enda olulisust meeskonnas;• meisterdab looduslikust ja jääkmaterjalist erinevaid objekte, kasutades erinevaid töövahendeid ohutult ja säästvalt;

- dekoratsioonide valmistamine;
- mängulised loovülesanded (maskid, peakatted, kostüümid).

- valmistab õpetaja suunamisel erinevatest materjalidest maski, kostüümi detaile ja dekoratsioone, kasutades loovalt erinevaid materjale.

Rütmika

Õppeaine kirjeldus:

Rütmikat õpitakse 5. ja 6. klassis üks tund nädalas. Rütmika õpetamise eesmärk on arendada iga lapse individuaalsetest eeldustest lähtuvalt rühti, tasakaalu, koordineerimise, liikuvust, ruumi- ja rütmitaju.

Rütmikatundides kasutatakse kehatunnetuse-, kontakti- ja kommunikatsiooniharjutusi, mängu ning tantse, mille abil saab arendada nii õpilaste füüsilisi võimeid kui psüühikat, kinnistada verbaalse ja mitteverbaalse suhtlemise oskusi. Tähelepanu pööratakse liikumise rütmile, tempole ja täpsusele ning liigutuste lõpetatusele. Rütmika õpetamine on tihedalt lõimunud muusika, kehalise kasvatuse õpetamisega.

Rütmitunde aluseks on motoorsus, s.o lihase liigutustele tugineva korrapärase liikumise tunnetamine. Muusika rütmiline külg organiseerib psüühikat, liigutused muusika saatel ja rütmiline liikumine aktiveerivad kõiki psüühilisi protsesse, aitavad kaasa õpilaste enesetunnetuse kujunemisele, tõstavad meeleolu.

Tundides mängitakse muusikaõpetuses õpitud laulu- ja ringmänge, rütmipille. Rütmikatundides kujundatakse õpilaste verbaalseid ja mitteverbaalseid suhtlemisoskusi. Rütmikatundides õpitakse tantse ja mängu, mida esitatakse klassi- ja koolipidudel.

5. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 5. klassis

- Liikumine muusika rütmis (võimlemisharjutused muusika saatel) aktiveerib kõiki psüühikaprotsesse.
- Rütmika peamine eesmärk on korrigeerida õpilase kuulmis-, nägemis- ja kinesteetilist taju, arendada liigutuste jõudu ja täpsust ning koordineerimist.
- Julgustada ja õpetada õpilast end iseseisvalt väljendama vastava muusika, rütmi või heli kaudu.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• Erinevate liikumisviiside kasutamine (kõnd ringis, siira-viira), orienteerumine ruumis (paaride, kolonnide, ringide moodustamine), koordineerimisharjutuste sooritamine erinevates liikumistes.	<p>Õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none">• mõisteid <i>ristsamm, rõhtsamm, käärhüpe, päripäeva, vastupäeva, sõõr, kätlemine</i>;• tantsutermineid <i>päripäeva, vastupäeva, sõõr, kodarjoon, süldvõte, polkavõte, käed kätes</i>.

<ul style="list-style-type: none"> • Uued tantsuvõtted ja –sammud: riskäevõte, käevang, külgsammud erinevates kombinatsioonides, liikumised suunamuutusega, hüpaksamm, külgalopp, käärhüpe. • Oma liigutuste ja kehahoidu valitsema õppimine harjutuste sooritamisel. • Tasakaalu, painduvust ja osavust arendavad harjutused. • Teistega sünkroonis liikumine ja tantsimine, kasutades näiteks hüpaksammu ja otsegaloppi. • Muusika tempo muutustele täpne reageerimine kõndimisel, jooksmisel (näiteks liikumissuuna muutmine vastavalt muusika dünaamikale ja tempole). • Liigub ruumis sujuvalt, rühikalt, vastavalt muusika rütmile ja tempo muutustele. • Lihtsamad tantsusammud, nende nimetused: hüpaksamm, külgalopp, kand ja varvas. 	<p>Õpilane tunneb hästi vasakut ja paremat poolt.</p> <p>Õpilane oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • muusika saatel liikuda kõnni-, jooksu-, galopp-, hüpak- ja vahetussammuga; • tantsida ristsammu ja rõhtsammu; • tantsida lihtsamaid <i>country line</i> tantse; • tantsida lihtsamaid eesti rahvatantse "Kaera-Jaan", "Oige ja vasemba"; • tantsida galoppsammuga polkat; • mõelda iseseisvalt vastavale muusikale iseloomulikke liikumisi; • hoida lihtsamaid tantsujooniseid (ring, ring- ja kodarjoonel kõrvuti, rist); • lugeda rütmi 2/4 taktimõõdus. <p>Õpilane saab hakkama 16-taktilise koordineerimis- ja tantsuharjutusega.</p>
---	--

6. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Õpitakse analüüsima oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taset, kavandama tegevusi ning tegutsema sihipäraselt tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel. Koostöö kaaslastega tantsulisel liikumisel kujundab toimetulekuoskust ja riskeerimisjulgust.
- Rütmika/tants toetab õpilast oma tervist väärtustava eluviisi kujunemisel. Omandatud teadmised, oskused ja kogemused on aluseks õpilase iseseisvale liikumisharrastusele.
- Koolis kogetud liikumisrõõm soodustab huvi spordi- ja tantsusündmuste vastu, innustab õpilast neid jälgima ning neis osalema.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Tantsu elementide kaudu oma keha liikumisvõimaluste tundma õppimine. • Loova ja isikupärase liikumise arendamine. • Rütmitunde ja dünaamilise liikumise arendamine. • Liikuma õppimine vastavalt rütmile, muusikale ja helile, sooritades järgnevaid samme: <ul style="list-style-type: none"> kõnd: ülekanne ühelt jalalt teisele, rõhk põrandal; jooks: ülekanne ühelt jalalt teisele, rõhk põrandalt üles; pikendatud jooks: ülekanne ühelt jalalt teisele, tõukega; hüpe: tõuge ja maandumine kahelt jalalt kahele; hüpak: tõuge ja maandumine ühelt jalalt samale jalale; hüplemine: sammhüpak ebaühtlase rõhuga; galopp: jooks ebaühtlase rõhuga, aktsent üles; libistamine: kõnd ebaühtlase rõhuga, aktsent maha. • Erinevate liikumisviiside kasutamine (kõnd ringis, siira-viira), orienteerumine ruumis (paaride, kolonnide, ringide moodustamine), koordineerimisharjutuste sooritamine erinevates liikumistes. • Erinevate vahendite kasutamine omaloomingulises liikumises. 	<ul style="list-style-type: none"> • Esitab õpetaja seatud tantsu, kasutades õpitud tantsuelemente. • Proovib seostada erinevaid liikumisvõimalusi erinevate suundadega. • Märkab ja katsetab uusi liikumisvõimalusi. • Sooritab erinevaid samme ja liikumissuundi sisaldava kombinatsiooni. • Oskab liikuda ruumis erinevaid liikumisviise kasutades. • Oskab kasutada pausi, stoppi. • Esitab tantsu tervikuna: alustab ja lõpetab liikumised vastavalt muusikale. • Mängib/tantsib õpitud eesti laulumänge ja tantsu. • Liigub vastavalt muusikale, rütmile, helile. • Oskab analüüsida ja hinnata oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandada meetmeid nende täiustamiseks. • Liikudes/tantsides tehtav koostöö õpetab inimeste erinevusi aktsepteerima, nendega suhtlemisel arvestama ent ka ennast kehtestama. • Suurenenud on oskus hinnata oma kehalisi võimeid ning valmisolek neid arendada, samuti suutlikkus jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida tervislikke eluviise.

Draamaõpetus

Õppeaine kirjeldus:

Draamaõpetust õpitakse üks tund nädalas kolmandast üheksanda klassini. Valikaine eesmärk on toetada õpilaste sotsiaalsete pädevuste ning ettevõtlikkuspädevuse kujunemist.

Draama on õppeaine, mis keskendub eneseväljenduse oskusele ja julgusele. Arendatakse tähelepanuvõimet, kuulamisoskust, reaktsioonivõimet, keskendumist ülesannetele, loogilist mõtlemist, mälu, kujutlusvõimet, mõttekiirust, rütmitaju, liikumise ja liigutuste valitsemist, tegutsemistäpsust, ruumis orienteerumist, oskust selgelt ja arusaadavalt rääkida, lugemisoskust, loovust ja fantaasiat, emotsionaalsust, suhtlemisoskust, empaatiavõimet, koostööd, viisakust, kannatlikkust. Samuti arendab tahet ja vastupidavust, aitab märgata ümbritsevat, reageerida muutustele ning annab oskusi ja julgust muutustega edukalt toime tulla.

Draama on õppeaine, kus mõtte-, sõna-, tundeelu ning füüsiline aktiivsus põimuvad õpetamise protsessis, andes võimaluse omanda uusi teadmisi ja kogemusi. Tegevus tugineb draamakasvatuse põhimõtetele, kus eesmärgiks on kogu protsess ja positiivse minapildi kujunemine.

Draamaõpetus võimaldab lapsel näidata oma isikupära, teha iseseisvaid otsuseid, kogeda positiivseid emotsioone, õppida tundma oma võimeid, suhelda ja suhestuda mängudes rühmakaaslastega.

Draamaõpetus toetab laste loovuse kujunemist ja kujundamist. Loovus aitab last paremini eluga toime tulla, eriti tavatutes olukordades ja uute probleemide lahendamisel.

Draamaõpetus võimaldab pakkuda huvitavat jõukohast tegevust ja tõsta enesehinnangut lapsekeskselt, arvestades arengukesksust, õpilaskesksust ainekavas, õpikesksust, indiviidikesksust ja lapsesõbralikkust.

Draamas luuakse ja räägitakse üksteisele lugusid, luuakse kogemuslikku tähendust. See võimaldab tundmatut, riskantset ja ohtlikku mänguliselt praktiseerida ja harjutada, samuti rahulikult analüüsida käitumist pingeolukordades ja tundmatutes situatsioonides.

Draamaprotsess avardab arusaamist, õpetab nägema asju mitmest vaatepunktist, muudab negatiivseid hoiakuid. Õpitakse erinevusi aktsepteerima ja väärtustama, rõhutatakse õppija tegevusi ning ressursside märkamist.

Tundide ülesehituse aluseks on aastaringi teemad ja traditsioonilised üritused kooli üldtööplaanis. Lugemistundide tekstide, eakohaste kirjanduspalade, muinasjuttude abil suunatakse last järjest enam kasutama kujundilist mõtlemist. Tundide läbiviimisel kasutatakse järgmisi tegevusi:

- lugemise või jutustamise kuulamine, kaaslaste vastuste ja lugemise jälgimine õpetaja suunamisel;
- muinasjuttude või lugude jutustamine ning lugude arendamine;
- matkimismängud, mille sisuks on inimeste töö ja elu, samuti loomade, lindude jms. tegevuse matkimine;

- mängud, mille sisu võib põhineda mõnel konkreetsel allikal: muinasjutul, filmil, laulul vms;
- rolli- ja liikumismängud;
- loovliikumine, mis võimaldab tunnetada iseennast ja oma keha, jäljendada õpetajat ning kaaslast, arendada koordinatsiooni, loomingulisust ja loovust;
- enesetunnetust ja kuulmismeelt arendavad mängud.

Draama õppeaines käsitletakse läbi praktika monoloogi, dialoogi, stseeni, kirjandusteose dramatiseeringut; näidendi esitamist; näidendi analüüsi ja tõlgendamist. Samuti käsitletakse lavakujundust, kostüüme, grimme, muusikalist kujundust.

Draamatunni tegevuslik ülesehitus on järgmine: kehasoojendus, tähelepanumängud, virgutavad aistinguharjutused, kujutluspilti ergutavad ülesanded, hääle- ja kõneharjutused, kontaktharjutused, rollimäng, mänguline improvisatsioon, laulumäng, rahvalik mäng, erinevad tegevused, mis aitavad omandada ja saavutada lihtsustatud riiklikku õppekava õppe- ja kasvatuseesmärke.

3. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 3. klassis

- Kujundatakse õpilase roll, häälestatakse õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- Käitumisaktide teadvustamine ja moraalinormidele vastav käitumine, viisakas ja reeglitekohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- Soodustatakse arengulisi muutusi õpilaste tunnetuslikus ja kõnelises tegevuses aktiivse suhtlemise kaudu, mängu ja matkimise kaudu.
- Tekstide valikul arvestatakse laste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldusprobleeme, rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni.
- Arendatakse loovat tegutsemist.
- Praktilise tegevuse käigus pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne erinevustele ja eristamisele, tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega.
- Suunatakse märkama intonatsiooni põhimalle ja seostama neid vastavate näoilmete ja kehakeelega, hääletugevuse muutmine.
- Arendatakse koordineeritud liigutusi, rütmitunnet ja kehatunnetust, kujundatakse elementaarne oskus kontrollida oma kehaasendit ja liigutusi.
- Antakse teadmisi ja aidatakse kaasa kultuuripärandi säilimisele - Eesti sümboolika, rahvakalendri tähtpäevad, pere ja kooli traditsioonid, kirjandus.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Draama kui kunstiliigi tutvustamine • Mängutegevusele ergutamine, eneseväljendusoskuse rikastamine huvipakkuvate mängude kaudu • Jõukohased mängulised tegevused, mis arvestavad võimete, oskuste ja isikuomadustega • Õpilaste suunamine julgelt ja loovalt oma võimeid rakendama • Ühtekuuluvustundele ning koostööle rajatud mängutegevused • Sotsiaalsete ja keeleliste oskuste tugevdamine • Pingevalt suhtlemine ja tegutsemine • Meeleolu ja tunnete väljendamine miimika, žestide, hääle ning liikumise abil • Meeldivate emotsioonide ja rõõmu pakkumine • Esinemiskogemuse ja esinemisoskuse võimaldamine ja arendamine kaaslaste ees ja koos nendega • Eduelamuse kujundamine • Protsessi meeles pidamine, loogilise järgnevuse tajumine • Tähelepanu ja keskendumisoskuse arendamine • Seoste loomisoskuse, loogilise järgnevuse tajumine ja omandamine • Erinevate olukordadega kohanemine • Kujutlusvõime arendamine • Rollimängud, nukuteater, maskimängud, muusika ja tants 	<ul style="list-style-type: none"> • Omab sõnalise eneseväljenduse kogemusi kaaslaste ees; julgeb ennast väljendada sõnaliselt ja liigutuste kaudu. • Osaleb ühistegevuse ajal dialoogis – alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine). • Arenenud on enesetunnetus: suudab pärast õpetaja juhtimisel toimunud analüüsi eristada ennast ja rolli. • Täidab etenduses erinevaid jõukohaseid rolle. • Julgeb avaldada oma arvamust, ühise arutelu käigus annab hinnangu tegevusaktile (eneseväljendusvõimaluse läbi on suurenenud eneseusk). • Oskab arvestada rühmakaaslastega, ootab oma järke, kuulab kaaslaste kõnet. • Oskab loovalt kasutada meeskonnatööoskusi erinevates situatsioonides. • Annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele. • Oskab nimetada, mille poolest ta sarnaneb teistega ja mille poolest erineb teistest. • Hindab ning vastandab õpituatsioonis oma ja kaaslaste igapäevaseid käitumisakte õige/vale, meeldib/ei meeldi tasandil. • Kirjeldab viisakat käitumist koolis, külas ja koduümbruses. • Nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni. • Oskab ise (4–6) emotsiooni kasutada (näidendis). • Väärtustab Eestit, oma kodumaad. • Teab rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaule ja traditsioone. • Mängib paarides laulumänge ja muid erinevaid seltskonnamänge.

Õppekäigud

- Teatri- ja kinokülastused

- Oskab abistavate küsimuste toel taastada nähtu sisu, iseloomustada tegelasi.
- Oskab nähtu kohta arvamust avaldada.

4. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 4. klassis

- Häälestada õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- Käitumisaktide teadvustamine ja nende hindamine moraalinormidele vastavuse aspektist.
- Kujundada viisakas ja reeglitekohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- Soodustada olulisi arengulisi muutusi õpilaste tunnetuslikus ja kõnelises tegevuses ja panna lapsi aktiivsemalt suhtlema. Harjutusi sooritatakse peamiselt matkides ja eeskuju järgi, õpitud oskuse piirides ka juhendamise järgi.
- Tekstide valikul arvestada laste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldeprobleeme, rõhutada täpset ja selget diktsiooni.
- Mõistmisest lähtuvalt võimaldada ja arendada loovat tegutsemist.
- Praktilise tegevuse käigus pöörata tähelepanu helide, müra ja kõne erinevustele ja eristamisele, tekitada ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega.
- Suunata märkama intonatsiooni põhimalle ja seostama neid vastavate näoilmete ja kehakeelega, hääletugevuse muutmine (3–4 tugevusastet), loogilise rõhu ja lauselõpu intonatsiooni märkamine ja matkimine.
- Koordineerida liigutusi, arendada rütmitunnet ja kehatunnetust, kujundada elementaarne oskus kontrollida oma kehaasendit ja liigutusi.
- Ühistegevuse (grupitöö) kaudu kujundada sotsiaalset suhtlemist, kaaslastega arvestamise oskust ja koostööoskusi.
- Arendada lapse eneseväljendusoskust ja –julgust nii kõnes kui ka liikumises, julgustada ennast avama, oma mõtteid ja emotsioone väljendama.
- Võimaldada lastele esinemiskogemusi, et seeläbi rikastada nende tundeelu.
- Arendada tähelepanu, vaatlemise ja aktiivse kuulamise oskust, et panna last märkama enese ümber olevat.
- Kujundada õpilaste oskust märgata ja eristada oma lähiümbrust (selle esemeid, nähtusi, sündmusi, tegevusi jms).
- Tutvustada ja õpetada väärtustama rahvuskombeid ja –traditsioone (rõhuasetus pere traditsioonidel).
- Harjutada etiketikäitumist ning õpetada hoolivat ja teisi arvestavat käitumist.

- Tutvustada erinevaid vaba aja veetmise viise ja innustada lapsi tegelema hobidega ning osa võtma huviringidest.
- Tegevus- ja suhtlussituatsioonides tegelda isiksuseomaduste ja ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisnormide kujundamisega.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Mängutegevusele ergutamine • Eneseväljendusoskuse rikastamine huvipakkuvate mängude kaudu • Jõukohased mängulised tegevused, mis arvestavad võimete, oskuste ja isikuomadustega • Õpilaste suunamine julgelt ja loovalt oma võimeid rakendama • Ühtekuuluvustundele ning koostööle rajatud mängutegevused • Sotsiaalsete ja keeleliste oskuste tugevdamine • Pingevalt suhtlemine ja tegutsemine • Meeleolu ja tunnete väljendamine miimika, žestide, hääle ning liikumise abil • Meeldivate emotsioonide ja rõõmu pakkumine • Esinemiskogemuse ja esinemisoskuse võimaldamine ja arendamine kaaslaste ees ja koos nendega • Eduelamuse kujundamine • Protsessi meeles pidamine, loogilise järgnevuse tajumine • Seoste loomise, loogilise järgnevuse tajumine ja omandamine • Erinevate olukordadega kohanemine • Kujutlusvõime ja visuaalse ettekujutamise õppimine, arendamine • Rollimängud, teatrimängud, nukuteater, maskimängud; muusika ja tants; erinevad lood elust, kirjandusest, uskumustest, pärimustest; improvisatsioonitehnika kasutamine 	<ul style="list-style-type: none"> • Omab sõnalise eneseväljenduse kogemusi kaaslaste ees ja julgeb ennast väljendada sõnaliselt ja liigutuste kaudu. • Osaleb ühistevõime ajal dialoogis – alustab ja jätkab dialoogi (küsimus–vastus, teade–küsimus, kutse koostevõimele, nõustumine, loobumine). • Arenenud on enesetunnetus: suudab pärast õpetaja juhtimisel toimunud analüüsi eristada ennast ja rolli. • Täidab etenduses erinevaid jõukohaseid rolle. • Julgeb avaldada oma arvamust, ühise arutelu käigus annab hinnangu tegevusaktile (eneseväljendusvõimaluse läbi on suurenenud eneseusk). • Oskab arvestada rühmakaaslastega, ootab oma järke, kuulab kaaslaste kõnet. • Oskab loovalt kasutada meeskonnatööoskusi ka muudes situatsioonides. • Annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele. • Oskab nimetada, mille poolest ta sarnaneb teistega ja mille poolest erineb teistest. • Hindab ning vastandab õpitu olukorras oma ja kaaslaste igapäevaseid käitumisakte. • Nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni. • Kirjeldab ja matkib õpitud loomade ja lindude välimust ja nende hääletsusi. • Teab rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaule ja traditsioone.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mängib paarides laulumänge sh. vahetustega ja muid erinevaid seltskonnamänge.
<u>Õppekäigud</u> <ul style="list-style-type: none"> • Teatri- ja kinokülastused 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab abistavate küsimuste toel taastada nähtu sisu, iseloomustada tegelasi. • Oskab nähtu kohta arvamust avaldada.

1. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 5. klassis

- Õpetada oma keha ja meelt valitsema.
- Õpetada töötama nii suulise kui kirjaliku tööjuhendi järgi.
- Arendada loovust ja fantaasiat.
- Õpetada hindama nii oma kui ka teiste tööd.
- Kujundada rühmast töötamise oskust.
- Arendada oskust käituda keerulistes olukordades, kokkulepetest kinnipidamist.
- Kinnistada dialoogi alustamise ja jätkamise oskust.
- Arendada kuulamise ja kõnele adekvaatselt reageerimise oskust.
- Omandada algteadmised näitekunstist.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
ESINEMISOSKUS <ul style="list-style-type: none"> • erinevate emotsioonide väljendamine teksti ja tegevuse kaudu; • dialoogide esitamine; • esinemine kaaslaste ees ja koos nendega; • kujutlusmängud, kujuteldava kirjeldamine, joonistamine, väljendamine liikumise kaudu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb rõõmu loovast tegevusest. • Kasutab eri tüüpi dialoogirepliike koostegevuses. • Väärtustab kunstiloomingut, väljendab ennast kunstivahendite abil.

<ul style="list-style-type: none"> • matkimismängud: miimika kasutamine, pantomiim, žest (olukordade, esemete, tööde, tegevuste kujutamine liikumise kaudu). 	
<p>ENESEVÄLJENDUSOSKUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • enda heade omaduste ja oskuste kirjeldamine; • oma hinnangu põhjendamine; • oma probleemide, vajaduste ja ootuste teadvustamine; • diktsioon, hääletugevus, -selgus, väljenduslikkus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab häält, miimikat, žeste ja keha oma mõtete ja tunnete väljendamisel. • Oskab ja tahab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta. • Saab aru väljenditest <i>valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes</i> ja muudab vastavalt oma hääle tugevust.
<p>MEESKONNATÖÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostööle rajatud mängutegevused; • partneritunnetusarjutused; • koostöö ja suhtlemise arendamine erinevate tegevuste kaudu; • kaaslaste hinnangute kuulamine ja aktsepteerimine; • rollimängud: probleemide ja konfliktide lahendamine, alternatiivsete käitumisviiside leidmine, väärtuste ja kõlblusnormide kujundamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktsepteerib kaaslaste erisusi tegevustes. • Oskab ja tahab teha koostööd, järgib kokkulepituid reegleid. • On positiivne ja arvestab kaaslastega. • Loob situatsioone, kus on võimalik pälvida kaaslaste tunnustust. • Mõistab kompromisside vajalikkust. • Tunnustab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi.
<p>TUNNETUSTEGEVUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • tähelepanu ja vaatlusülesanded; • kuuldu järgi tegutsemine; • seoste loomise, loogilise järgnevuse tajumine; • mängud; • enda osaluse analüüs meeskonnatöös; • tegevustele, olukordadele ja situatsioonidele hinnangu andmine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Annab hinnangu näitemängulistele tegevustele ning põhjendab seda. • Oskab näidelda. • Hindab õpisituatsioonis oma igapäevast käitumist, oma soove ja motiive. • Kooskõlastab oma tegevuse ümbritsevaga. • Keskendub tegevusele, kavandab ja hindab seda, näeb oma eksimusi, tunnistab neid, korrigeerib vajadusel tegevust.
<p>TEATRIKUNST</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teatri külastamine, vaadeldud etenduse analüüsimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab teatritöö organiseerimise põhimõtteid, lavastuse tehnilist teostust: kostüüm, grimm, lavakujundus.

2. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Arendada sotsiaalseid oskusi ja koostöövõimet.
- Iseenda avastamine liikumise ja mängu kaudu.
- Arendada emotsionaalseid ja intellektuaalseid võimeid.
- Õpetada mõtestama igapäevast käitumist.
- Õpetada lahendama probleeme.
- Oma keha ja vaimu arendamine ning tundma õppimine.
- Omandada teadmised teatritegemise algtõdedest.
- Toetada esinemisjulguse arengut.
- Elavdada algatusvõimet ja katsetamisjulgust.
- Arendada fantaasiat, kujutlusvõimet, loovust, väljendusoskust, vaatlusvõimet ja esteetiliste väärtuste tunnetamist.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• erinevate teatriliikide tutvustamine;• vestlemine erinevatel teemadel, erinevate situatsioonide läbimängimine;• etüüdid, kujutluspiltide loomine, rollimängud;• diktsioonitreeningud;• improvisatsioonilised mängud, etüüdid;• harjutused ja mängud mälu treenimiseks;• improvisatsiooniline aheljutustamine;• nukuteatri mängime;• meeoleolu ja tunnete väljendamine miimika, žestide, hääle ning liikumise abil;• väljendusoskuse rikastamine mängude kaudu;• deklameerimise harjutamine;	<ul style="list-style-type: none">• On enesekindel ja julge suhtleja.• Oskab analüüsida erinevaid olukordi ning enda käitumist.• On üle saanud lavakrambist.• Oskab rakendada oma loovust.• Saab esinemiskogemusi erinevas vallas (kontserdid, näidendid, konkursid).• Oskab kasutada lavaruumi.• On kaasalööjana saanud kogemuse näidendi valmimise protsessis.• Omab kogemusi kaaslastega suhtlemisel ja oskab teistega koos töötada, omab grupitunnetust.• Oskab väärtustada teiste kunstilist eneseväljendust.• Esitab peast luuletuse või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.

<p>TEATRIKUNST</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teatri külastamine (Noorsooteater), vaadeldud etenduse analüüsimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab teatritöö organiseerimise põhimõtteid, lavastuse tehnilist teostust: kostüüm, grimm, lavakujundus. • Tunneb teatri liike, teab nukuteatri eripära. • Analüüsib abiga lihtsamat tegevustikku.

3. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Omandab vajaliku julguse, oskuse ja teadmised eneseväljenduseks, mida on vaja oma mõtete, tunnete, tahtmiste, emotsioonide ja vajaduste edasi andmiseks ja mõistmiseks.
- Valitseb oma keha ja meelt.
- Töötab nii suulise kui kirjaliku tööjuhendi järgi.
- Hindab ja arendab oma loovust ja fantaasiat.
- Hindab nii oma kui ka teiste tööd.
- Töötab rühmas, tajudes oma võimeid ühistöös.
- Oskab käituda keerulistes olukordades, peab kinni kokkulepetest.
- Alustab ja jätkab dialoogi.
- Eristab reaalsust fantaasiast.
- Väljendab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka hiljem.
- Väljendab kõnes ruumi ja aja suhteid.
- Kuulab ja reageerib adekvaatselt kõnele.
- Omandab algteadmised näitekunstist.
- Teab tervisliku eluviisi olulisust (hügieen, toitumine, liikumine, käitumine haiguse korral).
- Tunneb elukutseid ja teab nende esindajate põhitegevusi.
- Tunneb Eesti sümboolikat, rahvakalendrit, tähtpäevi, pere ja kooli traditsioone, kirjandust.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p>LOOVUS JA FANTAASIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • omaloominguliste tekstide loomine: kirjutab loole või situatsioonile lõpu; • mõiste- ja mõttekaartide loomine; • mängudes ja improvisatsioonides osalemine, kus tegelasteks on mänguasjad, õppetarbed; • käitumissituatsioonide mängimine, olukordade kujutamine perekonnas, klassis ja koolis; • dialoogide, loovtekstide koostamine ja esitamine; • rollimängud; • omaloomingulised minilavastused. 	<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb kaasloojana loovtöö valmimise protsessis. • Kujutab erinevaid karaktereid (soolised, kultuurilised, isiksuslikud erinevused). • Kasutab oma keha, miimikat ja žeste mõtete ja tunnete väljendamisel. • Juhib oma häält: muudab oma hääle tugevust, tempot ja kõrgust. • Töötab oma rolliga, keskendub tegevusele, näeb ja tunnistab oma eksimusi, korrigeerib vajadusel oma tegevust.
<p>ENESEVÄLJENDUSOSKUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • paaristöö, rühmatöö; • tunnete sõnavara rikastamine: metafoorkaardid; • probleemõpe ja uurimisõpe; • minasõnumi harjutused; • olukordade väljendamine liikumise, pantomiimide kaudu, tegevuse selgitamine ja põhjendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab ja julgeb oma tundeid väljendada. • Julgeb avaldada oma arvamust ühises arutelus. • Omab sõnalise eneseväljenduse kogemusi. • Väljendab oma arvamust tänapäeva noorte maailma probleemide kohta. • On valmis välja pakkuma ideid erinevateks situatsioonimängudeks. • Teadvustab oma probleeme, vajadusi ja ootusi. • Tunneb põhilisi suhtlusvõtteid, oskab neid kasutada vastavalt situatsioonile. • On valmis välja pakkuma ideid erinevateks situatsioonimängudeks, oskab leida võimalusi ideede teostamiseks.
<p>MEESKONNATÖÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • meeskonnamängud; • kõnelemine mitmesugustes olukordades: sõbraga, täiskasvanuga, tuttavaga, võõraga, paaris, rühmas; 	<ul style="list-style-type: none"> • Teeb koostööd ja arvestab teiste arvamusega. • Peab kinni kokkulepetest ja kehtestatud reeglitest.

<ul style="list-style-type: none"> • vestluse alustamine, jätkamine ja lõpetamine; • vestluspartnerite ja suhtlusolukorra arvestamine; • luuletuse, dialoogi või proosakatkendide mõtestatud esitamine; • elamuse, kujutluse väljendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Väärtustab kaaslaste kunstilist eneseväljendust. • Oskab tegevust kooskõlastada, leida uusi lahendusi. • Mõistab kompromisside vajalikkust. • Tunnustab ja aitab kaaslasi. • Tahab ja teeb koostööd, tegutseb erinevates rollides meeskonnas ja paaris. • Tunneb rõõmu loovast tegevusest.
ENESEARENDAVAMINE JA ENESEANALÜÜS	
<ul style="list-style-type: none"> • individuaal- ja grupiharjutused; • partneritunnetus; • rollimängud, mõttemängud, ülesanded tekstidega; • ümbritseva vaatlemine ja kirjeldamine: ühiskonna ja erinevate kultuuride vastu huvi äratamine; • igapäevaelu probleemidele erinevate lahenduste leidmine, oma tegevuse tagajärgede kirjeldamine ja neile hinnangu andmine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab oma tegevust kavandada, ülesandeid jaotada. • Hindab oma tegevust, näeb eksimusi ja tunnistab neid, vajadusel korrigeerib oma tegevust. • Analüüsib oma tööd, tõlgendab saadud teavet ja kasutab seda. • Analüüsib oma käitumist, soove ja motiive. • Arendab oma võimeid ja huvisid. • Hindab enda ja kaaslaste tegevust. • Omab adekvaatset minapilti, teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab jõuda selgusele oma huvides ja püüdlustes.
TEATRIKUNST	
<ul style="list-style-type: none"> • teatrikülastused, teatrikülastuste analüüs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb põhilisi teatriliike: õpilasteater, kutseline teater, harrastusteater ja foorumteater.

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- Õpetada ümbritsevat vaatlema ja sellest järeldusi tegema.
- Suunata õpilasi inimeste käitumist märkama ja analüüsima.
- Õpetada läbi mänguliste situatsioonide probleeme lahendama.

- Õpetada mõistma enda ja teiste käitumist.
- Arendada õpilaste fantaasiat ja loovust.
- Arendada väljendusoskust ja enese kehtestamisoskust.
- Anda rühmatöodes võimalus olla meeskonnajuht, arendada koostööoskust.
- Arendada empaatiatunnet.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • erinevad rütmi- ja koordinatsiooniharjutused; • rühmatööd ja rühmamängud; • situatsiooni- ja rollimängud; • tähelepanu ja reageerimisharjutused; • näidenditeks ja kontsertideks ettevalmistamine; • pantomiimi harjutused; • kehakeele õpetus ja harjutused; • muusika kuulamine, muusikapalade ja videote analüüs; • erinevate seltskonna- ja lauamängude mängimine; • luuletuste lugemine ja luuletuste analüüs; • erinevaid sotsiaalsete oskuste harjutamine mängides; • sõnaseletusmängud; • filmi vaatamine, filmi analüüs tunnis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Areneb õpilase keskendumisvõime ja koordinatsioon. • Õpib arvestama kaaslastega erinevates situatsioonides. • Õpib enda ja kaaslaste tundeid märkama. • Areneb tähelepanu ja reaktsioon. • Paraneb esinemisoskus ja -julgeus. • Oskab kasutada kehakeelt ja kaaslaste kehakeelt lugeda. • Oskab muusikat kuulata ja mõistab erinevate muusikapalade sõnumit. • Oskab oma emotsioone kontrollida, oskab mängus võita ja kaotada. • Oskab luuletusi lugeda erineva emotsiooni ja hääletooniga. Mõistab lihtsama luuletuse sisu ja mõtet. • Areneb sõnavara, eneseväljendusoskus. • Oskab filmi vaadata, filmi sisusse süveneda. Laieneb silmaring.
<ul style="list-style-type: none"> • teatrikülastused, teatrikülastuste analüüs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb põhilisi teatriliike: õpilasteater, kutseline teater, harrastusteater ja foorumteater. • Arutleb etenduses tõstatatud probleemide üle. Seostab etenduse ja kaasaja teemasid.

9. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 9. klassis

- Arendada õpilaste eneseväljendusoskust erinevate situatsiooniülesannete lahendamise kaudu.
- Oskab pidada dialoogi töövestlusel jt ametlikes situatsioonides.
- Oskab täita erinevaid rolle meeskonnas töötades.
- Oskab analüüsida tegelasi, rolli täitmist.
- Julgustatakse õpilasi end loovalt väljendama erinevate kunstivormide kaudu.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• käitumissituatsioonide mängimine, olukordade kujutamine töövestlusel, ametiasutuses;• dialoogide, loovtekstide koostamine ja esitamine;• rollimängud;• omaloomingulised minilavastused;• tähelepanu- ja reageerimisharjutused;• kehakeele kasutamise harjutused;• <i>mina</i>-sõnumi kasutamise harjutused;• enda ja kaaslaste esinemise analüüsimine;• erinevate eneseväljenduskunsti vormide kasutamine;• väljendusoskuste rikastamine mängude kaudu;• eriliigiliste tekstide deklameerimine;• teatrikülastused, teatrikülastuste analüüs.	<ul style="list-style-type: none">• Analüüsib oma tegevust, tõlgendab saadud teavet ja kasutab seda.• Pakub ideid erinevateks situatsiooniülesanneteks. Oskab käituda, lahendusi leida erinevates käitumissituatsioonides.• Mõistab kompromisside vajalikkust.• Kujutab erinevaid karaktereid (soolised, kultuurilised, isiksuslikud erinevused).• Kasutab oma keha, miimikat ja žeste mõtete ja tunnete väljendamisel.• Töötab oma rolliga, keskendub tegevusele, näeb ja tunnistab oma eksimusi, korrigeerib vajadusel oma tegevust.• Julgeb avaldada oma arvamust ühises arutelus.• On valmis välja pakkuma ideid erinevateks situatsioonimängudeks, nendes aktiivselt osalema.• Tunneb põhilisi suhtlusvõtteid, oskab neid kasutada vastavalt situatsioonile.• Väärtustab kaaslaste kunstilist eneseväljendust.• Analüüsib etendusi: probleem, tegelased.

Karjääriõpetus

Õppeaine kirjeldus:

Karjääriõpetust õpitakse 9. klassis üks tund nädalas. Aines „Karjääriõpetus” käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut saavutada töjõuturul parem rakendatavus, arendavad iseseisvat otsustamisvõimet, erinevate elurollide täitmist ja elukestvas õppes osalemist. Selgitatakse välja noorte huvid, võimed, leitakse nendele toetudes sobivad töö- ja õppimisvõimalused.

Aine koosneb kolmest osast:

1. Enesetundmine aitab kujundada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. Õpilane õpib ennast tundma. Arenevad suhtlemis- ja õpioskused.
2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine soodustab sobivate valikute tegemist pärast põhikooli lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvat õpet.
3. Planeerimine ja otsustamine. Õpilasel arenevad planeerimisoskus ja teadlikkus otsuste vastuvõtmisel. Kujuneb oskus kasutada karjääriinfo materjale. Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel.

Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamiste võimalustest ning julgustatakse neid kasutama.

Rõhuasetused/eesmärgid

- Teadvustatakse oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist.
- Arendatakse õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi.
- Arendatakse soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda.
- Kujundatakse soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks.
- Tutvutakse erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töö-seadusandlust ning kohalikku majanduskeskkonda.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • enda huvide, võimete, oskuste kaardistamine; • õpi-, suhtlemis- ja koostööoskuste arendamine; • endale eesmärkide seadmine ja nendeni jõudmiseks tegevusplaani koostamine; • erinevate ametite/elukutsetega tutvumine. <p>Teemad ja küsimused käsitlemiseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TUNNE ISEENNAST Mida mulle meeldib teha? Mis on minu tugevad küljed? Millisest tulevikus unistan, mida pean tähtsaks? • MÕTLE JA ANALÜÜSI Milliseid oskuseid sooviksin endas arendada? Mille kohta sooviksin rohkem teada saada? • KAARDISTA OMA EELISTUSED Milliseid tegevusalad ja ametid mulle huvi pakuvad? Miks? • TEGUTSE Kuidas saan sisseastumiseks ette valmistuda? Kes saab mind selle juures aidata? • OTSUSTA Mis on minu esimene valik? Mis on plaan B? Küsin arvamust inimestelt, kes mind hästi tunnevad ja keda usaldan. • UURI LISAKS Otsin infot oma eelistuste kohta. Panen kirja plussid ja miinused. Võimalusel lähen töövarjuks. <p>Toetavad tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õppekäigud ametikoolidesse; • ettevõtte külastus; • osalemine karjääriinfoüritustel; • koostöö Töötukassaga (karjäärinõustamine, loengud). 	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • on suuteline analüüsima enda isiksust; • eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega; • kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel; • teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme; • teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevuse valdkondi; • oskab leida infot tööturu kohta; • teadvustab ennast tulevase töötajana; • teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid; • teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel; • suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega; • kasutab vajaduse korral karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjäärinfo vahendamine, karjääriõpe); • teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga; • omab teadmisi ja oskusi isikliku karjääriplaani koostamiseks; • saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel.

Arvutiõpetus

Õppeaine kirjeldus:

Arvutiõpetust õpitakse üks tund nädalas 7. ja 8. klassis. Arvutiõpetuse õpetamise üldeesmärk on tagada põhikooli lõpetaja info- ja kommunikatsioonivahendite kasutamise oskused, lähtudes igapäevase arvuti- ning internetikasutaja vajadustest.

Arvutiõpetusega taotletakse, et õpilane valdab peamisi töövõtteid arvutil infot otsides, töödeldes ja analüüsides ning tekstidokumente koostades. Õpilane teadvustab ja oskab vältida info- ka kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisel tekkida võivaid ohte oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele. Arvutiõpetuse ainekäsitus on kontsentriiline, 7. klassis õpitu juurde tullakse 8. klassis uuesti tagasi süvendatult. Põhirõhk on praktilisel arvutikasutusel tekstiloomeks, interneti kasutamisel infoallikana ning kooli infosüsteemi kasutamisel.

Arvutiõpetus toetab õpilase digipädevuste kujunemist, osa tegevusi on lõimitud teiste ainete õppega.

7. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Põhitaotlus on elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja tööharjumuste kujundamine.
- Soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist.
- Suurt tähelepanu pööratakse erinevatele tegevustele failidega.
- Tutvutakse esitluste koostamise elementaarskustega, õpetatakse piltide skaneerimist ja elementaarseid pilditötluse võtteid ning tehakse esmatutvus programmeerimisega.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• Windows-i töökeskkond: failioperatsioonid (uus kaust, kaustapuu, liikumine kaustade vahel, erinevad vaated kaustades, erinevad kettaseadmed, nime muutmine failil ja kaustal, kustutamine, otsetee, kopeerimine, lõikamine), kettaseadmed, kiirkorraldused klaviatuurilt, tähtsamad arvutikäsud inglise keeles;	MS WINDOWS TÖÖKESKKOND, FAILIOPERATSIOONID <ul style="list-style-type: none">• Kasutab ja korrastab töölaua.• Muudab faili ja kausta nime.• Loob uusi kaustu.• Kopeerib, lõikab, kustutab faile ja kaustu.• Liigub soovitud kettaseadmele või kausta.

- graafika elemendid: skaneerimine, lihtsamad pilditötluse võtted (suuruse muutmine, pööramine, lõikamine, teksti lisamine);
- esitlused: erinevate slaiditüüpide kasutamine, taustade tegemine esitlusele, lisade lisamine esitlustele;
- Internet: otsingumootorid Google ja NETI, failiga kirja saatmine, netikett e-posti saatmisel, arvutiviirused;
- Zoom, MS Teams võimalused.

- Kasutab mälupulka, CD-seadet, kõvaketast ja võrguketast failide avamiseks ja salvestamiseks.
- Teab tähtsamaid klaviatuuri kiirkorraldusi (CTRL+S, A, X, C, V, P, N, O ...);
- Ingliseelsete programmide kasutamisel tõlgib eesti keelde õpitud arvutikäsud.

SLAIDIESITLUSED:

- Teab slaidide esitlusprogrammide otstarvet.
- Loob uue slaidiesitluse, salvestab esitlust, avab salvestatud esitlust, valib sobiva slaidi paigutuse.
- Kujundab teksti (eri stiilide ja kirjasuuruste kasutamine, rasvane, kald- ja allajoonitud kiri, loetelud).
- Lisab pilte, diagramme ja tabeleid.
- Lisab, kopeerib ja kustutab slaide.
- Kasutab vektorgraafika elemente esitluses (joonte, riskülikute, ringide ja teiste objektide joonistamine, erinevate värvide kasutamine, objekti pööramine ja suuruse muutmine, objektide grupeerimine, tekstikasti lisamine).
- Kujundab slaidile tausta.

INTERNET:

- Teab levinumaid otsingumootoreid (Neti, Google), kasutab otsingumootorit ja kataloogi info leidmiseks.
- Kopeerib linki, leheküljel olevat teksti ja pilti tekstidokumenti.
- Leiab Internetist infot, hindab seda, kasutab veebipõhist kirjavahetust (kirjaga kaasapandud faili salvestamine oma kausta, faili lisamine kirjale).
- Teab arvutiviiruste levimisviise ja nende vastu kaitsmise võimalusi ning arvestab nendega netiketiga e-kirja saatmisel.

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- 7. klassis õpitud ja saadud teadmiste kinnistamine ning süvendamine.
- Soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist.
- Mõjutada õpilaste väärtushinnanguid - õpilane hoidub eetiliselt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest.
- Antakse elementaarsed teadmised arvuti riistvarast ja mäluühikutest.
- Suur tähelepanu on esitluste, referaatide jms iseseisval koostamisel, vormistamisel ja oma töö esitlemisel.
- Õpetaja abiga luuakse oma ajaveeb ja täiendatakse seda pidevalt oma töödega.
- Peale valdavalt individuaalsete ülesannete viiakse läbi tööd rühmades.
- Referaadi ja esitluse koostamise teemad võetakse üldjuhul teistest õppeainetest, aidates seeläbi kaasa õppeainete lõimumisele.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• Windows töökeskkond: printimine, printimise eelvaade;• tekstitöötlus: referaadi koostamine, sisukorra loomine, leheküljenumbrid, pealkirjad, veerised, leheküljenumbrid;• rastergraafika: pildistamine digifotoaparaadiga (automaatpildistamine), pilditöötlus veebipõhise pilditöötlusprogrammiga (Picknik vms.), piltide jagamise keskkonnad (nt. Flickr), autoriõigused;• esitlused: efektide kasutamine esitluse juures, iseseisvalt esitluse koostamine ja ettekandmine;• Internet: blogi loomine ja täiendamine, Padlet, Kahoot, seonduvad internetiohud, veebipõhise küsimustiku loomine ja selle jagamine (nt. GoogleDocs, MS forms).	<p>WINDOWS TÖÖKESKKOND:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prindib dokumenti või osa dokumendist, kasutab printimise eelvaadet, prindib jaotusmaterjalina (6 tk lehele). <p>TEKSTITÖÖTLUS:</p> <ul style="list-style-type: none">• Koostab ja vormistab referaati (tiitelleht, sisukord, lehekülje numbrid, veerised, lehe suurus, paigutus, päis ja jalus jne).• Teab autoriõigusi referaadi koostamisel. <p>SLAIDIESITLUSED:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lisab slaididele liikumiseefekte ja üleminekuid, koostab animatsioone jms.• Koostab etteantud materjali põhjal esitluse, lisab ka omaleitud materjale (valib sobiva teksti slaidile, sobiva paigutuse, kujundab esitluse jne), kannab esitluse ette. <p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none">• Loob blogi, oskab seda täiendada (artikli, pildi, lingi, kommentaari, video lisamine).• Teab, mida tohiks ja mida mitte enda kohta internetis avaldada.

	• Loob interaktiivse küsitluse.• Postitab materjale oma blogisse.